حقوق

رفع اتهام از بانک ملت در دادگاه اتحادیه اروپایی

مدیرعامل بانک ملت به مناسبت پیروزی این بانک در دادگاه تجدیدنظر اتحادیه اروپایی پیامی را صادر کرد. به گزارش روابط‌عمومی بانک ملت، در پیام علی رستگار آمده است: بار دیگر آهنگ موفقیت‌های مستمر پرونده‌های مطروحه بانک ملت در قاره اروپا خواه در محاکم بریتانیایی یا اروپایی به صدا در آمد. این بار نیز بانک ملت در محکمه تجدیدنظر اتحادیه اروپایی موفق شد با استفاده از بهترین حقوقدانان بین‌المللی داخلی و خارجی خود به رأی قاطع به نفع خود در مرحله تجدیدنظر خواهی جهت قطعیت بخشی به رأی ماخوذه خود از محکمه بدوی اتحادیه اروپایی دست یابد. در ادامه این پیام آمده است: اینجانب به عنوان مدیرعامل بانک با کمال مسرت به اطلاع سهامداران، مدیران و کارکنان بانک ملت از یک‌طرف و عموم ملت شهیدپرور ایران از طرف دیگر می‌رسانم که دادگاه تجدید نظر اتحادیه اروپایی در روز ۱۸ فوریه ۲۰۱۶ میلادی مصادف با ۲۹ بهمن سال ۱۳۹۴ رأی خود را درباره پرونده بانک ملت در پرونده تجدیدنظرخواهی شورای اتحادیه اروپایی که در آن دولت بریتانیا نیز به‌رغم شکست خود در عالی‌ترین مرجع قضایی خود در انگلستان متاسفانه به‌عنوان ثالث و جهت تقویت موضع ناعادلانه شورای اتحادیه علیه بانک ملت وارد پرونده شده بود را صادر کرده است. مدیرعامل بانک ملت در پیام خود افزوده است: رأی تجدیدنظر صادره از محکمه تجدیدنظر اروپایی در لوکزامبورگ به نفع بانک ملت تصمیمی بسیار مهم در پرونده‌های مطروحه بانک ملت در قاره اروپا بوده که نه‌تنها احقاق حقی است برای همه بی‌عدالتی که در حق بانک ملت روا شد بلکه تاکید قاطعی است نسبت به احکام قضایی که این بانک در مراجع قضایی بریتانیا نیز بویژه در فرآیند قضایی ارزیابی و مطالبه خسارت از خزانه‌داری بریتانیا تاکنون به دست آورده است. رستگار تاکید کرده است: براساس این رأی مهم در تاریخ قضایی قاره اروپا، محکمه دادگستری اروپایی درخواست تجدیدنظر شورای اتحادیه اروپایی را نپذیرفته و دستور داده شورای اتحادیه اروپایی تمام هزینه‌های خود و هزینه‌های حقوقی بانک ملت را نیز پرداخت کند.

اعتباراتی که جوابگوی تکمیل طرح‌ها در استان اردبیل نیست

سایه وعده بی‌فرجام بر پروژه‌های نیمه‌تمام

پروژه‌های نیمه‌تمام اردبیل که برخی عمری به درازای چند دهه دارند سال‌هاست گرفتار وعده‌های بی‌فرجام مسولان شده‌اند. استان اردبیل نه‌تنها در طول سال‌های اخیر نتوانسته به یک کارگاه بزرگ عمرانی جهت توسعه صنعتی خود تبدیل شود بلکه بیشتر زخمی از پروژه‌هایی است که هر یک در جای جای این استان منتظر دستور و تصمیمات برای تکمیل است. هرکدام از این پروژه‌ها زمانی که فکر اولیه آن به ذهن یک مدیر یا نماینده رسید به‌عنوان جهش قابل‌توجه در توسعه استان قلمداد شده است. به طوری که زمانی که مسؤولان وقت موضوع پتروشیمی اردبیل را طرح کردند یا آن زمان که اخبار اولیه راه‌آهن اردبیل منتشر شد یا زمانی که استخراج نفت از مغان به شهروندان اطلاع‌رسانی شد قرار بود هرکدام به حدی تأثیرگذار عمل کند که استان اردبیل از قبل اجرای این پروژه‌ها زیر و رو شود. برخی از این پروژه‌ها به‌واقع می‌توانست در ابعاد کلان تأثیرگذار باشد و حداقل قالب تک‌قطبی بودن اردبیل در کشاورزی را بشکند و زمینه ورود صنایع متناسب با اقلیم را در این استان فراهم کند. یکی از دلایل عمده‌ای که در نیمه‌تمام ماندن پروژه‌ها عنوان می‌شود کمبود اعتبار است. موضوعی که به حدی رنگ‌باخته، این بار از سوی همان مسؤولانی که قبلاً پول را بهانه کار قرار داده بودند رد می‌شود و به موضوع دیگری به نام ضعف مدیریت گره می‌خورد. راه‌آهن اردبیل از جمله پروژه‌هایی است که شاید بتوان گفت بیشترین محل اختلاف‌نظر در بین نمایندگان و مسؤولان بوده است. نماینده مردم اردبیل، نیر، نمین و سرعین در مجلس شورای اسلامی معتقد است نمایندگان اردبیل همه عزم خود و ظرفیت‌های قانونی را برای تکمیل راه‌آهن به کار بسته‌اند و متأسفانه از سوی بخش دولتی عزم جدی در تکمیل راه‌آهن اردبیل مشاهده نمی‌شود. پتروشیمی اردبیل نیز گرفتاری مشابهی دارد و نزدیک به ۱۰ سال از کلنگ‌زنی آن سپری شده و تا همین چند ماه پیش استاندار اردبیل تأکید داشت که حتی درباره آن ابراز نظر نخواهد کرد. این اظهارات زمانی قابل‌توجه است که استاندار اردبیل نیز مسیر جدید دیگری ترسیم می‌کند. وی اخیراً بعد از سیل سوالات بی‌پاسخ خبرنگاران درباره پتروشیمی گفت: پتروشیمی نیز با مشکل سرمایه‌گذار روبه‌رو است، در این راستا نیز مذاکراتی برای جذب سرمایه‌گذار صورت گرفته که امیدواریم منتج به نتیجه شود. خدابخش در حالی از احتمال ورود سرمایه‌گذار ترکیه‌ای برای طرح ملی پتروشیمی اردبیل خبر داد که چنین ایده‌ای از سوی نمایندگان مطرح نشده است. وی پتروشیمی اراک را سرمایه‌گذار و مالک اصلی این طرح عنوان کرد و بیان داشت: با وجود اینکه از ابتدا قرار بود در این طرح کود و اوره تولید شود اما هم‌اکنون سرمایه‌گذار تمایلی برای تولید این محصولات ندارد بنابراین با جلسات متعدد نوع تولید آن تغییر یافت. دیگر پروژه نیمه‌تمام اردبیل ۲ بیمارستان تروما در اردبیل و پارس‌آباد در شهرستان پارس‌آباد است که زمانی که کلنگ‌زنی شد اهمیت آن از سوی مسؤولان علوم پزشکی اینطور عنوان شد که ما با کمبود تخت و امکانات درمانی مواجهیم، پس لازم است بیمارستان بسازیم. بیمارستان تروما که مصوبه سفر دولت قبلی در سال ۱۳۸۵ بود در طول این سال‌ها محل اختلاف‌نظر راه‌وشهرسازی و علوم پزشکی استان بوده و با وجود اینکه اوایل سال جاری حتی نیروهای خود را نیز استخدام و ۲۴۱ نفر را امیدوار به شغل کرد هنوز که هنوز است در کنار بیمارستان امام خمینی نیمه‌تمام مانده است. این در حالی است که از یک‌سو علوم پزشکی اذعان کرده اعتبار لازم برای ساخت و تجهیز بیمارستان را لحاظ کرده و راه‌وشهرسازی اذعان کرده به اعتبار بیشتری نیاز دارد. از اوایل سال جاری بود که موضوع کمبود آب شرب، طرح انتقال حقابه قزل‌اوزن به اردبیل را مطرح کرد. در همه ماه‌های سال جاری مدیران دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان با آشفتگی قابل‌توجه این موضوع را پیش برده‌اند و گاهی مسؤولی باهدف تأمین آب شرب و در ادامه با هدف تأمین آب کشاورزی از این حقابه اظهارنظر کرده است، به طوری که مدیرعامل آب منطقه‌ای استان که بارها بر تأمین آب شرب از حقابه تأکید کرده است، در یکی از اظهارات خود بیان داشته در صورتی که سهم استان از قزل‌اوزن مشخص نشود در آینده نزدیک شاهد تعطیلی بخش قابل‌توجهی از کشاورزی در دشت اردبیل خواهیم بود. کارشناسان زیست‌محیطی تأکید دارند که به جای تلاش برای اجرای طرح انتقال حوزه به حوزه که محل اختلاف نمایندگان شده است، بهتر بود نمایندگان از دستگاه‌های اجرایی بخواهند شیوه‌های منطقی مدیریت آب در دشت اردبیل را که به بحران کم‌آبی رسیده اجرا کنند. در کنار تمام زیرساخت‌های طرح شده یکی از پروژه‌هایی که به فرجام نرسید طرح منطقه آزاد تجاری اردبیل بود.

نگاه

مجلس اقتصادمحور یا مجلس سیاست‌باز؟!

ادامه از صفحه اول

البته شاید برخی این سوال را مطرح کنند که در شرایطی که چهره‌های اصلی اصلاح‌طلب تایید صلاحیت نشده‌اند، لیست قوی‌تر و بهتری نمی‌شد بست! که در پاسخ باید گفت اولا چنین نیست؛ ثانیا حتی در میان ردصلاحیت‌شدگان اصلاح‌طلب و حامی دولت نیز اقتصاددان برجسته‌ای به چشم نمی‌خورد که نشان‌دهنده توجه و اهمیت دادن اصلاح‌طلبان و حامیان دولت به مساله اقتصاد باشد. حتی اگر به فرض محال، اقتصاددانانی در میان ردصلاحیت‌شدگان اصلاح‌طلب و حامی دولت حضور داشته‌اند، باز این سوال مطرح است: اگر اصلاح‌طلب‌ها و سمپات‌های دولت به اقتصاد و معیشت مردم اهمیت می‌دهند و دغدغه رفع مشکلات اقتصادی ملت و مملکت را دارند، چرا در تعیین لیست خود برای تهران از اقتصاددانان مستقل مشهوری که در میان کاندیداهای انتخابات مجلس شورای اسلامی هستند، استفاده نکرده‌اند؟! آیا اصلاح‌طلبان و حامیان دولت که برخی کاندیداهای مشهور به اصولگرایی را در لیست خود قرار داده‌اند، نمی‌توانستند اقتصاددانان مستقل را در لیست خود بگنجانند؟! غلبه کامل چهره‌های سیاسی و غیراقتصادی بر اقتصاددانان در لیست اصلاح‌طلبان و حامیان دولت و حتی در ثبت‌نام‌کنندگان این طیف در انتخابات مجلس، دلیلی بر این مدعاست که عناصر این طیف و این جریان بیش از آنکه به فکر زندگی مردم و اقتصاد کشور باشند، درگیر مسائل سیاسی و سیاست‌بازی هستند و با اغماض و ارفاق می‌توان گفت اقتصاد اولویت آخر آنها در حال حاضر و در مجلس آینده در صورت پیروزی بوده و خواهد بود! البته این مساله جدیدی نیست! اصلاح‌طلبان در دولت دوم خرداد نیز به صراحت نشان دادند سیاست را بر اقتصاد ارجح می‌دهند و آشکارا اعلام می‌کردند توسعه سیاسی مهم‌تر و مقدم بر توسعه اقتصادی است! مجلس ششم که مجلسی کاملاً اصلاح‌طلب و هم‌سو و یکدست با دولت وقت بود، آنقدر که درگیر مسائل حاشیه‌ای و سیاسی بود، اهمیتی به اقتصاد نمی‌داد! حتی به‌خاطر مسائل سیاسی در آن مجلس شاهد تحصن و استعفای دسته‌جمعی نمایندگان اصلاح‌طلب بودیم اما شاهد دغدغه‌مندی برای اقتصاد و معیشت مردم هرگز! اگر به اظهارات اصلاح‌طلبان در دوران دوم خرداد هم رجوع کنیم، آنقدر که سخن از سیاست و ضدیت با شعائر دینی و اصول انقلاب و اینگونه حواشی جنجالی دیده می‌شود، کلمه‌ای از «اقتصاد» به چشم نمی‌خورد به غیر از اینکه توسعه سیاسی مقدم بر توسعه «اقتصاد»ی است!

درباره نسبت حامیان دولت یازدهم با اقتصاد و معیشت مردم نیز باید گفت وقتی دولت در ایامی که باید تمام توان و تلاشش را بر حل مشکلات اقتصادی متمرکز کند، با جنجال‌سازی‌هایی مانند تبدیل موضوع بررسی صلاحیت‌ها به مساله اصلی کشور، مسائل اقتصادی و زندگی مردم را به حاشیه می‌برد و به اولویتی دست‌چندم بدل می‌کند، حامیان دولت در مجلس آینده نیز غیر از این عمل نخواهند کرد!

علی‌ایحال انتخاب با مردم است! مردم با ۲ لیست اصلی مواجه هستند! یک لیست که لیست ائتلاف اصولگرایان است و اقتصاددانان سرشناس و باسابقه، حضور و نقش پررنگی در آن دارند و لیست دوم که لیست اصلاح‌طلبان و حامیان دولت است که حتی یک اقتصاددان در آن نیست و رنگ و بویی از اقتصاد ندارد و سیاست در آن بر اقتصاد می‌چربد! مردم ۲ گزینه پیش روی خود دارند! مجلس اقتصادمحور و مجلس سیاست‌باز! مجلسی که فکر و ذهنش درگیر مسائل اقتصادی است و دغدغه معیشت مردم را دارد و مجلسی که صدر تا ذیلش درگیر سیاست‌زدگی و حاشیه و جنجال است.

انتخاب با مردم است!

بانک

بازدید از شعب بانک اقتصادنوین

مدیرعامل بانک اقتصادنوین همراه با معاون عملیات بانکی و مدیر امور شعب استان تهران این بانک از ۵ شعبه این بانک در شهر تهران بازدید و با کارکنان این شعب دیدار و گفت‌وگو کرد. حسن معتمدی در این بازدید ضمن تاکید بر لزوم ارائه خدمات باکیفیت به مشتریان گفت: بانک اقتصادنوین جلب رضایت مشتریان را به عنوان استراتژی اصلی خود تعیین کرده و می‌کوشد با بهره‌مندی از سرمایه انسانی زبده و ارائه خدمات نوین نیازهای بانکی مشتریان را تامین کند. وی گفت: بانک اقتصادنوین با معرفی ابزارهای نوین زمینه را برای کاهش لزوم حضور مشتریان در داخل شعب برای دریافت خدمات فراهم کرده است به طوری که امروز بخش عمده‌ای از خدمات بانک از طریق ابزارهای نوین و الکترونیکی به مشتریان ارائه می‌شود.

خودرو

ورود حدود ۲هزار محصول مرسدس بنز به بازار ایران

در مراسم افتتاح دفتر شرکت ستاره ایران که با حضور سفیر آلمان در ایران، جمعی از مدیران ارشد گروه صنعتی ایران‌خودرو و شرکت بنز برگزار شد، مدیرعامل این شرکت از امکان‌سنجی و بررسی‌های فنی و اقتصادی برای تولید محصولات سواری بنز در ایران خبر داد و گفت: طبق توافقات به عمل آمده شرکت دایملر با شرکت ایران‌خودرو و از طریق شرکت ستاره ایران شرکت مشترکی به صورت جوینت ونچر تاسیس خواهد کرد. به گزارش ایکوپرس، علی نمکین افزود: همکاری ما با شرکت مرسدس بنز در آینده توسعه خواهد یافت. وی از ورود یکهزار و ۵۰۰ تا ۲هزار دستگاه از محصولات مرسدس بنز به بازار ایران در سال آینده خبر داد و تصریح کرد: مشتریان می‌توانند با اطمینان خاطر از خدمات ویژه مرسدس بنز در ایران استفاده کنند. استفان بامن، مدیر منطقه خاورمیانه مرسدس بنز نیز در این نشست خبری شرکت ایران‌خودرو را بزرگ‌ترین خودروساز در منطقه خاورمیانه خواند و گفت: خطوط تولید ایران‌خودرو از سطح بالایی از تکنولوژی برخوردار هستند. وی با تاکید بر بررسی و مطالعات بازار اظهار کرد: از نظر ما ایران‌خودرو پتانسیل و توانایی تولید محصولات بنز را دارد.

یادداشت امروز

ایجاد اشتغال برای اجنبی!

ادامه از صفحه اول

■ **سرمایه اجتماعی در اقتصاد**

در جامعه‌شناسی به داد و ستد این ذخایر، سرمایه اجتماعی (Social Capital) گفته می‌شود. مفهوم سرمایه اجتماعی برای نخستین‌بار در سال ۱۹۱۶ توسط «لیدا جی هانیفان» مطرح شد که از آن پس جایگاه خود را در دانش علوم اجتماعی پیدا کرد.

«یوشی هیروفرانسیس‌فوکویاما» اقتصاددان و استراتژیست آمریکایی ژاپنی‌تبار در تعریف از سرمایه اجتماعی می‌گوید: «سرمایه اجتماعی مجموعه هنجارهای موجود در سیستم‌های اجتماعی است که موجب ارتقای سطح همکاری اعضای آن جامعه شده و موجب پایین آمدن سطح هزینه‌های تبادلات و ارتباطات می‌شود.» اما این مفهوم تنها در حوزه علم جامعه‌شناسی محدود نماند. «از دهه ۹۰ بود که یک باره توجه اقتصاددانان به سوی سرمایه اجتماعی و کارکردهای اقتصادی آن جلب شد».

اما سرمایه اجتماعی در اقتصاد چه کارکردی دارد؟ اقتصاددانان برای تبیین این جایگاه از مثال قوانین راهنمایی و رانندگی با انگشت اشاره استفاده می‌کنند. شهری را در نظر بگیرید که رفت‌وآمد انسان‌ها و ماشین‌ها در خیابان‌های آن براساس یک فرهنگ خاص صورت می‌گیرد. به عبارت دیگر برای رعایت حق تقدم در عبور و مرور تنها با بلند کردن انگشت اشاره می‌توان به اتومبیل‌ها پیغام توقف داد تا عابران پیاده از خیابان عبور کنند. رانندگان دارای این فرهنگ هستند که هنگام دیدن اشاره عابران، توقف کنند. در عین حال عابران پیاده نیز موقعیت رانندگان را درک می‌کنند و برای عبور از خیابان، هر نقطه‌ای را که بخواهند انتخاب نمی‌کنند. حال شهر دیگری را در نظر بگیرید که برای مدیریت عبور و مرور دارای این فرهنگ نیست. حکومت مجبور می‌شود در ابتدا بخش‌هایی از خیابان را خط‌کشی کند اما این کافی نیست و باید از چراغ‌های راهنما و ابزارهای دیگر نیز استفاده کند. در مرحله بعد با توجه به جوابگو نبودن این تمهیدات، استفاده از مامور پلیس در معابر اجباری می‌شود و در نهایت میزان جریمه‌های متخلفان سیر صعودی می‌گیرد. در مقایسه این دو شهر باید گفت در شهر دوم هزینه‌های فراوانی در طول یک سال برای مدیریت عبور و مرور صرف خواهد شد. افراد جامعه اول وقتی که در طول یک سال به محل کارهای خود می‌روند و به تولید می‌پردازند، برای این تولید هزینه عبور و مرور را پرداخت نمی‌کنند اما در جامعه دوم یک هزینه اضافی برای تولید پرداخت می‌شود بنابراین جامعه اول سرمایه اجتماعی بالاتری دارد و با هزینه کمتری به تولید می‌پردازد.

■ **گره دولت در کار اقتصاد**

مفهوم سرمایه اجتماعی را هم در حوزه جامعه‌شناسی و هم در حوزه اقتصاد می‌توان به روابط میان مردم و دولت‌ها نیز مرتبط دانست. از آنجا که اعتماد، مشارکت عمومی و آگاهی سه شاخص اصلی سرمایه اجتماعی محسوب می‌شود، از این رو ارزیابی این مولفه‌ها در قالب روابط دولت‌ها و ملت‌ها می‌تواند بیانگر میزان سرمایه اجتماعی یک جامعه باشد. این ارزیابی در حوزه اقتصاد ظهور و بروز بیشتری خواهد داشت، زیرا تمام اعضای جامعه برای امرار معاش خود بخش‌هایی از چرخ‌های اقتصادی کشور را تشکیل می‌دهند. آنها یا فعالان اقتصادی خرد هستند یا تاجران و صنعتگرانی که نقش تعیین‌کننده‌ای در تولید دارند.

اما گره یا پیوند اجتماعی میان یک تولیدکننده در بخش‌های مختلف اقتصادی اعم از کشاورزی، صنعتی، صنایع غذایی یا صنایع راه و ساختمان با عوامل دولتی چگونه تعریف می‌شود؟ آیا ذخایر اجتماعی میان وزارت صنعت، معدن و تجارت با کشاورزان یک ذخیره اجتماعی مثبت است یا ذخایر منفی در مراوده این دو بخش با یکدیگر وجود دارد؟

برای پاسخ به این سوال باید به بررسی تک تک گره‌هایی که در جریان ارتباط این دو بخش با یکدیگر به وجود آمده است پرداخت. صنعت کشاورزی یک کشور به معنای موتور محرک و راهبردی اقتصاد محسوب می‌شود. کشاورزی که زیرساخت‌های مورد نیازش تامین شده باشد و تضمین خرید محصول از وی صورت گرفته باشد، در مقابل، توان فعالیت مثبت اقتصادی خواهد داشت. در غیر این صورت همانند فاجعه‌ای که پس از انقلاب سفید پهلوی در اصلاحات ارضی در اوایل دهه ۴۰ رخ داد، کشاورزی نابود می‌شود و موج عظیم مهاجرت از روستا به شهر شکل می‌گیرد.

■ **عذر بدتر از گناه**

یکی از نخستین گره‌هایی که در دولت یازدهم در تعامل با برنج‌کاران در بخش کشاورزی ایجاد شد در زمان توزیع اولین بسته سبد کالا صورت گرفت. برنجکاران امیدوار بودند با توجه به قرار داشتن برنج در سبد کالای دولتی، میزان خرید دولت از برنج‌کاران افزایش خواهد یافت اما هنگامی که توزیع سبد کالا شروع شد، در اوج ناباوری، بسته‌های ۱۰ کیلویی برنج، برنج وارداتی هند بود. این یک پیام منفی برای برنج‌کاران مخابره کرد. یا به عبارت دیگر از نظر جامعه‌شناسی اقتصاد یک ذخیره منفی در حساب کشاورزان برای دولت افتتاح شد. ذخیره‌ای که موجب شکل‌گیری پیوند منفی اجتماعی می‌شود. اما در همین جریان موضع‌گیری عجیب‌تری نیز رخ داد.

محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت بهمن ۹۲ در واکنش به توزیع برنج هندی می‌گوید: «از آنجا که برنج داخلی ما در بسته‌بندی بزرگ بود و در این فاصله زمانی امکان بسته‌بندی کوچک‌تر نداشتیم مجبور به توزیع برنج هندی شدیم». موضعی که بیشتر از آنکه رنگ استدلال داشته باشد، ذهن‌ها را به دربار ناصرالدین شاه و احیای ضرب‌المثل ایرانی «عذر بدتر از گناه» می‌برد. ناصرالدین شاه در جلسه‌ای از حاضران معنی عذر بدتر از گناه را می‌پرسد اما کسی پاسخ مناسب را نمی‌دانست. چند روز بعد یکی از ندیمان او در راهروی کاخ به یک باره به شاه حمله می‌کند و او را در آغوش گرفته و شروع به بوسیدن می‌کند. شاه عصبانی شده و او را با خشونت از خود جدا می‌کند. بعد از آنکه علت این رفتار را از ندیم می‌پرسد، ندیم در پاسخ ضمن عذرخواهی می‌گوید: «شما را به جا نیاوردم گمان کردم علیا حضرت ملکه هستید!»

شاه با شنیدن این جمله بشدت خشمگین می‌شود و با گفتن جمله «عذر بدتر از گناه می‌آوری»، فرمان اعدام ندیم را به جلاد خود می‌دهد. در این هنگام ندیم از فرصت استفاده می‌کند و به شاه می‌گوید: «این همان معنی جمله‌ای است که شما به کار بردید».

■ **پرتقال هم قاچاق می‌شود؟**

حساب منفی در سرمایه اجتماعی نزد باغداران مرکبات و انبارداران نیز ایجاد شده است. در جدیدترین نمونه‌های آن می‌توان به اظهارات محمدرضا شعبانی، مدیرعامل اتحادیه باغداران مازندران اشاره کرد که خبر از واردات پرتقال ترکیه و نارنگی پاکستانی به کشور برای عید ۹۵ داده است: «با توجه به افزایش میزان تولید مرکبات امسال استان مازندران می‌توانیم علاوه بر تنظیم بازار داخلی، صادرات کنیم. واردات برای محصول میوه از جمله مرکبات جز وارد کردن خسارت به تولیدکنندگان داخلی معنایی ندارد. نارنگی پاکستانی و پرتقال ترکیه وارد بازار ایران شده و به‌راحتی نیز عرضه شده و کسی نیز با این موضوع برخورد نمی‌کند. بزرگ‌ترین حرفی که می‌زنند این است که واردات قاچاق است که امکانش وجود ندارد. هیچ عاقلی این حرف را نمی‌پذیرد که محصولات درختی را بتوان به صورت قاچاق وارد کشور کرد».

■ **توزیع گوشت گاومیش و برنج آلوده**

واردات گوشت برزیلی نیز بخش دیگری از تعامل منفی دولت با تولیدکنندگان داخلی محسوب می‌شود. با توجه به آنکه گوشت نیز همانند مرکبات امکان قاچاق ندارد، نشان می‌دهد یک عزم دولتی برای افزایش میزان واردات این محصول به کشور وجود دارد که به‌رغم افزایش قیمت آن از جانب صادرکننده برزیلی، همچنان بندرعباس محل تخلیه بارهای گوشت قرمز از برزیل است.

این سیاست در کنار آسیب‌های جبران‌ناپذیری که به تولید و سرمایه‌های اجتماعی می‌زند، هرازگاهی سلامت مردم را نیز تهدید می‌کند. وارد کردن گوشت گاومیش که چندی پیش در کشور توزیع شد یا آلوده بودن برنج‌های هندی که این روزها بخش قابل توجهی از رسانه‌ها به آن پرداخته‌اند، آسیب‌های حاشیه‌ای این سیاست‌ها محسوب می‌شود.

■ **اقبال بیش از پیش دولت به کالای چینی**

براساس آمار گمرک، از ابتدای مهرماه سال ۹۲ تا پایان آبان‌ماه ۹۴ مجموع واردات کالا از چین به ۲۵/۵ میلیارد دلار رسیده است. واردات کالا از چین در نیمه دوم سال ۹۲ کمی بیش از ۶ میلیارد دلار، در ۱۲ ماه سال ۹۳ بیش از ۱۲/۷ میلیارد دلار و در ۸ ماه نخست امسال نزدیک به ۶/۸ میلیارد دلار بوده است که مجموع آن به ۲۵/۵ میلیارد دلار می‌رسد.

به عبارت دیگر در دولت یازدهم میانگین واردات کالا از چین به طور میانگین ماهانه ۱/۵۹۴ میلیارد دلار بوده است. این در حالی است که در دوره ۸ ساله دولت‌های نهم و دهم میانگین ماهانه واردات کالا از چین ۴۲۲ میلیون دلار بود.

■ **دسته‌بندی واردات و واردات مدیر**

پدیده واردات در دولت روحانی بر هر سه وجه واردات صدق می‌کند. کالاهای وارداتی را براساس کیفیت و نوع مصرف به ۳ دسته تقسیم می‌کنند: کالاهای واسطه (کالاهایی که در جریان تولید دیگر کالاها یا خدمات مصرف می‌شوند)، کالاهای مصرفی (کالاهای نهایی که در طول سال به صورت مستقیم به وسیله مصرف‌کنندگان نهایی مصرف می‌شوند) و کالاهای سرمایه‌ای (کالاهایی که عمر اقتصادی آنها بیش از یک سال است و برای تولید کالا یا خدمات جدید به کار می‌روند و در حین تولید تغییر شکل نمی‌دهند). در نگاه بدنه دولت یازدهم که ایران را جز تولید آبگوشت بزباش و قرمه‌سبزی در صنعت دیگری دارای جایگاه نمی‌داند و وزیر صنعتی کابینه بر ضرورت واردات مدیر در بخش‌های اقتصادی کشور تاکید دارد، حتی می‌توان در دسته‌بندی سه‌گانه اقتصاددانان از انواع واردات، بخش دیگری را تحت عنوان واردات مستشاران غربی نیز افزود.

■ **واردات دولت روحانی در حال رکوردزنی**

مرکز آمار در گزارش موسوم به ارزش ریالی صادرات/ واردات ثبت شده در سالنامه آمار بازرگانی خارجی ایران (ISIC) مجموع واردات کشور در سال‌های ۹۲و ۹۳را ۲۶۰/۶ هزار میلیارد تومان اعلام کرده است. این در حالی است که در ۴ سال دولت دهم (۸۸ تا۹۱) مجموع واردات کشور ۲۷۰/۹ هزار میلیارد تومان بوده است. این آمار نشان می‌دهد میانگین واردات کشور در ۲ سال اول دولت یازدهم ۱۳۰ هزار میلیارد تومان بوده در حالی که میانگین واردات ۴ ساله دولت دهم۶۷/۷ هزار میلیارد تومان اعلام شده است بنابراین ارزش ریالی واردات کشور در دولت یازدهم تقریبا ۲ برابر دولت دهم است، به عبارت دیگر در دولت یازدهم واردات به کشور ۹۲ درصد افزایش یافته است.

در چنین شرایطی باید از شخصیت‌هایی نظیر هاشمی‌رفسنجانی توقع داشت که به جای تسویه‌حساب‌های شخصی با دولت قبل به تهدید تولید در داخل نیز توجه داشته باشند. در طول بیش از ۳۰ ماهی که از روی کار آمدن دولت روحانی گذشته است، کمتر جلسه یا سخنرانی از هاشمی را می‌توان پیدا کرد که در آن گریزی به سیاهنمایی یا تخطئه دولت قبل نزده باشد. دولت قبل همانند سایر دولت‌ها دارای نقاط ضعف و قوتی بوده است اما اصرار بیش از حد به نقاط ضعف دولت قبل در حالی که در بخشی از آنها همانند پدیده واردات، دولت فعلی در حال ربودن گوی سبقت است، نشان می‌دهد هدف هاشمی بیش از آنکه مطابق با منافع ملی باشد، در جهت خرده‌حساب‌های شخصی است. در این فضا حتی چندان اهمیت ندارد که روحانی در سفر به رم در کنار نخست‌وزیر ایتالیا زیر سم اسب مارکوس آئورلیوس آنتونیوس بنشیند یا ننشیند. چندان مهم نیست که آنتونیوس در ۲۰۰۰ سال پیش همان فردی باشد که بر سپاه ایران غلبه کرده یا نکرده؛ مهم‌تر از این مصادیق گذشته‌های دور، وضعیت فعلی جنگ اقتصادی غرب با ایران است. سپاه واردات کالاهای غربی به ایران که مجوزهای آن توسط دولت روحانی صادر می‌شود هزاران‌بار خطرناک‌تر از سپاه آنتونیوس است.

روحانی در گزارش ۱۰۰ روزه دولت خود در آذر ماه ۹۲ می‌گوید: «شما می‌دانید در سال قبل از ۸۴، واردات کشور حدود ۳۸ میلیارد دلار بود ولی بعد به کجا رسید؟ در سال ۹۰ به ۷۵ میلیارد دلار رسید. می‌بینید وقتی با دنیا در حال مبارزه هستید باید به خودتان و داخل تکیه کنید، با شعار که نمی‌شود مقابله کرد، باید تدبیر کنیم و در برابر زورگویی‌ها بایستیم. اولین راهش این است که به خودمان متکی شویم و واردات را کم کنیم، این است که مقام معظم رهبری بر اقتصاد مقاومتی بارها و بارها تاکید کردند، به همین دلیل کشوری که می‌خواهد بایستد، باید روی پای خودش بایستد، نه اینکه به دیگران بیشتر تکیه کند».

این یعنی روحانی بخوبی از آسیب واردات و راهکار مقابله با آن آگاه است بنابراین نیازی نیست که به دولت در مورد بدیهیات تذکر داد. اما چرا رئیس‌جمهوری که منتقد واردات در دولت قبل بود، خود سکاندار واردات بیش از دولت قبل می‌شود؟

بی‌تردید یکی از دلایل این پدیده انفعال دولت در اتخاذ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است. سلطه بانکداران بر اقتصاد و تولید داخلی در طول ۳۰ ماهه دولت روحانی افزایش یافته و تثبیت شده به طوری که در طول یک سال گذشته، ۳ مرتبه جلسه شورای پول و اعتبار که قرار بود با هدف کاهش نرخ سود بانکی تشکیل شود، لغو شد. از این رو افزایش قدرت بنگاهداری بانک‌ها و هدایت سرمایه به سمت فعالیت‌های غیرتولیدی موجب کاهش توان تولیدکنندگان هم در میزان تولید و هم در کیفیت تولید شده و نخستین نتیجه این فرآیند، افزایش میل دولت به واردات است.

از سوی دیگر ایجاد زمینه تخلفات گسترده در قالب واردات و فراهم‌سازی رانت‌های مختلف، بخشی از بدنه واردکنندگان را به مرحله تعیین تکلیف برای دولت می‌رساند به نحوی که می‌تواند قاچاق کالا به داخل را از مرزهای متروک به سمت مجاری قانونی هدایت کند.

■ **آیا پای رانتی در میان است؟**

در این باره در نامه‌ای که ۱۵ نفر از نمایندگان مجلس درباره انحصار واردات ۲ میلیارد دلاری ۲ شرکت دولتی یعنی شرکت فرآورده‌های دامی جاهد و شرکت جهاد تحقیقات آب و انرژی در فروردین ماه سال جاری به رئیس‌جمهور نوشتند آمده است:

«نکته مهم این است که در وضعیتی این تصمیم عملی شد که بنابر آمار گمرک، بخش خصوصی حجم عظیمی واردات داشت و در همان حال شرکت‌های دولتی موظف به حفظ ذخایر استراتژیک نیز دست به واردات حجیم زده بودند و بازار اشباع بود. چون واردات کالای اساسی کشاورزی به دست ۲ شرکت دولتی یادشده، بدون توجه به وضعیت اشباع شده بازار انجام گرفته است، نرخ فروش را به زیر قیمت تمام شده کشاند و مشکلات تازه‌ای را برانگیخت».

در این نامه به تصمیم دولت در بخش واردات ذرت اشاره شده و آمده است: «چون دولت نرخ تضمینی تعیین کرده بود، با پایین آمدن قیمت بازار، کشاورزان به قیمت تضمینی متمایل شدند و ذرت را فقط به دولت فروختند و چون سازمان تعاون روستایی انتظار حجم انبوه خرید را نداشت، پرداخت بها به ذرتکاران برخلاف سال‌های اخیر، عقب افتاد و نارضایتی تازه‌ای آفرید».

معیار اصلی شناخت سرمایه اجتماعی، روابط اجتماعی افراد و نحوه همزیستی آنها در یک جامعه است لذا عامل مرتبط با حوزه جامعه‌شناسی محسوب می‌شود و علل و عوامل تشکیل آن را باید در علل و عواملی جست‌وجو کرد که در ساخت فرهنگ، آداب و سنن، معیارها، هنجارها و ارزش‌ها و حتی قوانین رسمی یک جامعه اثرگذار بوده و شکل کنونی آن را رقم زده و درجه سرمایه را به ارمغان آورده‌اند. (اختر محققی،۱۳۸۵)

عدم شناخت این پدیده هم در حوزه روابط مردم با مردم و هم در بخش رابطه و سیاست‌های دولت با مردم زمینه‌ساز گسترش نارضایتی‌های عمومی خواهد شد که به تعبیر مقام معظم رهبری به‌عنوان عامل اصلی در تغییرات اجتماعی با هدف مقابله با نظام اسلامی است: «۲ عامل درونی و بیرونی در تضعیف الگوی جمهوری اسلامی مؤثر است. عامل درونی از جمله نقص‌ها، کوتاهی‌ها، بی‌سیاستی و دنیاطلبی در تخریب جمهوری اسلامی در چشمان ملت‌ها، تاثیر بیشتری دارد و اگر این مسائل را مراقبت و علاج کنیم عامل بیرونی یعنی تبلیغات دشمنان با اراده خداوند خنثی خواهد شد».